

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA UOKIK W KRAKOWIE**

RKR-61-25/13/DN-10/13

Kraków, dn. 23 grudnia 2013 r.

DECYZJA Nr RKR - 44/2013

Stosownie do art. 33 ust. 4, 5 i 6 *ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów* (Dz. U. Nr 50, poz. 331, ze zm.), po przeprowadzeniu, z urzędu, postępowania w sprawie stosowania przez przedsiębiorcę Sygma Banque Societe Anonyme z siedzibą w Paryżu (Francja), prowadzącego działalność gospodarczą w Polsce poprzez oddział pod nazwą Sygma Banque Societe Anonyme (Spółka Akcyjna) Oddział w Polsce z siedzibą w Warszawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów,

działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

I.

Na podstawie art. 27 ust. 1 i 2 w związku z art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 3 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów* **uznaje się za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów praktykę**, stosowaną przez przedsiębiorcę Sygma Banque Societe Anonyme z siedzibą w Paryżu (Francja), prowadzącego działalność gospodarczą w Polsce poprzez oddział pod nazwą Sygma Banque Societe Anonyme (Spółka Akcyjna) Oddział w Polsce z siedzibą w Warszawie, polegającą na zaniechaniu niezwłocznego przekazywania do Biura Informacji Kredytowej S.A. informacji o wygaśnięciu zobowiązania kredytobiorców, będących konsumentami, w okresie pomiędzy datami przesyłania do Biura Informacji Kredytowej S.A. poszczególnych Wsadów Informacyjnych w danym miesiącu, co, jako sprzeczne z dobrymi obyczajami, zostało uznane za czyn nieuczciwej konkurencji w rozumieniu art. 3 ust. 1 *ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji* (tj. Dz.U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.)

i stwierdza zaniechanie jej stosowania z dniem 30 kwietnia 2013 r.

II.

Na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 4 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów* **nakłada się** na przedsiębiorcę Sygma Banque Societe Anonyme z siedzibą w Paryżu (Francja), prowadzącego działalność gospodarczą w Polsce poprzez oddział pod nazwą Sygma Banque Societe Anonyme (Spółka Akcyjna) Oddział w Polsce z siedzibą w Warszawie **karę pieniężną** z tytułu naruszenia zakazu, o którym mowa w art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 3 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów*, w zakresie opisanym w punkcie I sentencji niniejszej decyzji w wysokości **102 572 zł (słownie: sto dwa tysiące pięćset siedemdziesiąt dwa złote)** płatną do budżetu państwa

III.

Na podstawie art. 77 ust. 1 w związku z art. 80 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów* oraz na podstawie art. 263 § 1 i art. 264 § 1 *Kodeksu postępowania administracyjnego* (t.j. Dz.U. z 2013, poz. 267), w związku z art. 83 ww. *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów* obciąża się ww. przedsiębiorcę Sygma Banque Societe

Anonyme z siedzibą w Paryżu (Francja), prowadzącego działalność gospodarczą w Polsce poprzez oddział pod nazwą Sygma Banque Societe Anonyme (Spółka Akcyjna) Oddział w Polsce z siedzibą w Warszawie kosztami niniejszego postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów oraz **zobowiązuje się ww. przedsiębiorcę do zwrotu Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kosztów postępowania w kwocie 28,50 PLN** (słownie: dwadzieścia osiem złotych pięćdziesiąt groszy) **w terminie 14 dni** od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

U z a s a d n i e

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatura w Krakowie (dalej „Prezes UOKiK”) przeprowadził postępowanie wyjaśniające mające na celu ustalenie procedury przekazywania i aktualizowania informacji o kredytobiorcach, będących konsumentami, do Biura Informacji Kredytowej S.A. (dalej „BIK”), stosowanej przez przedsiębiorcę Sygma Banque Societe Anonyme z siedzibą w Paryżu (Francja), prowadzącego działalność gospodarczą w Polsce poprzez oddział pod nazwą Sygma Banque Societe Anonyme (Spółka Akcyjna) Oddział w Polsce z siedzibą w Warszawie (dalej „Bank”).

Powyższe postępowanie zostało wszczęte na skutek skarg konsumentów - klientów ww. Banku, dotyczących opieszałości ww. Banku w przekazywaniu do BIK informacji o spłacie zadłużenia. Z pisma jednego z konsumentów wynika (pismo z dnia 14 grudnia 2012 r., karty nr 164-165), iż w toku procedury ubiegania się w innym banku o kredyt hipoteczny w ramach programu „Rodzina na swoim”, został poinformowany o nie przyznaniu kredytu z uwagi na zapis w bazach BIK o zadłużeniu, którego to wpisu dokonał Sygma Banque. Wpis został dokonany na skutek wyłudzenia i bez świadomości tego zdarzenia po stronie konsumenta. Ponadto, treść pisma wskazuje, iż jest to trzecie z kolei pismo kierowane do Banku w sprawie usunięcia jego danych z bazy BIK oraz innych rejestrów (poprzednie pisma datowane są na dzień 01 grudnia 2012 r. oraz 10 grudnia 2012 r.). Konsument powołuje się ponadto na rozmowę telefoniczną z pracownikiem Banku, w toku której został poinformowany, iż jego dane zostały wycofane tylko z rejestru bankowego, a nie z innych rejestrów, ponieważ o to nie wnosił. W ocenie konsumenta, zwłoka w przekazaniu przez Bank do BIK informacji o braku zadłużenia, uniemożliwia mu uzyskanie kredytu, o który stara się w innym banku, pomimo posiadania zdolności kredytowej, a w przypadku nieuzyskania kredytu w ramach programu „Rodzina na swoim” szkodę w wysokości utraconej dopłaty do odsetek.

Z kolei z pisma konsumentki z dnia 10 grudnia 2012 r. (karty nr 166-172) wynika, iż występowała do Banku o usunięcie zapisów o zadłużeniu w bazie BIK w pismach z dnia 31 sierpnia 2012 r. oraz 3 września 2012 r., na które nie otrzymała odpowiedzi. W ocenie konsumentki wpis o zadłużeniu w bazie BIK skutkuje tym, iż nie jest ona postrzegana przez instytucje bankowe jako wiarygodny klient.

Uwzględniając ustalenia poczynione w toku postępowania wyjaśniającego, postanowieniem nr RKR-161/2013 z dnia 19 czerwca 2013 r. Prezes UOKiK¹ (karty nr 2-4 w aktach sprawy) wszczął postępowanie w sprawie stosowania przez przedsiębiorcę Sygma Banque Societe Anonyme z siedzibą w Paryżu (Francja), prowadzącego działalność gospodarczą w Polsce poprzez oddział pod nazwą Sygma Banque Societe Anonyme (Spółka Akcyjna) Oddział w Polsce z siedzibą w Warszawie (dalej „Bank”), praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, polegających na:

¹ postępowanie w przedmiotowej sprawie zostało wszczęte i prowadzone w oparciu o upoważnienia Prezesa UOKiK z dnia 17 czerwca 2013 r. (karta nr 1w aktach sprawy) oraz z dnia 6 listopada 2013 r. (karta nr 300).

- zaniechaniu niezwłocznego przekazywania do Biura Informacji Kredytowej S.A. informacji o wygaśnięciu zobowiązania kredytobiorców, będących konsumentami, w okresie pomiędzy datami przesyłania do Biura Informacji Kredytowej S.A. poszczególnych Wsadów Informacyjnych w danym miesiącu, co - jako sprzeczne z dobrymi obyczajami - może stanowić czyn nieuczciwej konkurencji w rozumieniu art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (tj. Dz.U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) i tym samym naruszać art. 24 ust. 1 i ust. 2 powołanej na wstępie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Postanowieniem Nr RKR-162/2013 z dnia 19 czerwca 2013 r. (karta nr 5) zaliczono w poczet przedmiotowego postępowania administracyjnego dowody uzyskane w uprzednio przeprowadzonym postępowaniu wyjaśniającym (karty nr 5-172).

Ustosunkowując się do przedstawionego zarzutu (karty nr 175-284) Bank wskazał, iż przepisy prawa nie regulują w sposób wyczerpujący współpracy banków z BIK, w szczególności nie określają terminu, w ciągu którego banki byłyby zobowiązane do przekazywania danych do BIK. W tym miejscu Bank przywołał art. 105 i art. 105a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo Bankowe (tj. Dz.U. z 2002 r. nr 72, poz. 665 ze zm.) oraz zwrócił uwagę na przepisy rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 27 marca 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu przetwarzanych informacji dotyczących osób fizycznych po wygaśnięciu zobowiązania wynikającego z umowy zawartej z bankiem lub inną instytucją ustawowo upoważnioną do udzielania kredytów oraz trybu usuwania tych informacji (Dz.U. Nr 56, poz. 373). Odnosząc się do treści przytoczonych wyżej przepisów Bank stwierdził, iż ustawodawca nie uznał za stosowne ani wyraźnego uregulowania terminów przekazywania przez banki informacji do BIK w ustawie Prawo bankowe, ani rozszerzenia kompetencji ministra właściwego do spraw instytucji finansowych na określenie takich terminów w rozporządzeniu.

Bank podniósł, iż ustawa z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz.U. Nr 126, poz. 715 ze zm.) również nie wprowadziła szczegółowych zasad współpracy z bazami danych przez te banki, które zdecydują się taką współpracę podjąć i korzystać z informacji zawartych w zewnętrznej bazie danych w procesie oceny ryzyka kredytowego. Jednocześnie Bank podkreślił, iż kwestia współpracy banków z bazami danych jest też przedmiotem zainteresowania adresowanych do banków rekomendacji Komisji Nadzoru Finansowego, w szczególności Rekomendacji T oraz Rekomendacji S. Jednakże ani poprzednio obowiązujące, ani ostatnio znowelizowane wersje obu tych Rekomendacji nie zawierają wytycznych odnośnie terminów przekazywania przez banki danych do zewnętrznych baz danych.

Ponadto, Bank wskazał, iż w obowiązującym stanie prawnym zasady współpracy między BIK a bankami ustalane są w drodze umów cywilnoprawnych oraz w oparciu o regulaminy działania opracowane przez BIK. I tak, w niniejszej sprawie zastosowanie ma Umowa w sprawie gromadzenia, przetwarzania i udostępniania informacji z dnia 6 stycznia 2005 r. (dalej „Umowa”), kilkakrotnie modyfikowana późniejszymi aneksami, wraz z Regulaminem gromadzenia, przetwarzania i udostępniania informacji przez BIK S.A., stanowiącym Załącznik nr 1 do Umowy (dalej „Regulamin”). Bank podał, iż w świetle Umowy, był zobowiązany do przesyłania danych nie rzadziej niż raz w miesiącu, natomiast uprawniony do przesyłania danych częściej. Z kolei, zgodnie z Regulaminem, Bank miał obowiązek niezwłocznego dokonywania korekt nadesłanych do BIK danych. Zgodnie z § 3 ust. 6 Umowy, mającej w razie niespójności na zasadach ogólnych pierwszeństwo przed Regulaminem, przez korektę rozumie się poprawianie błędów danych. Interpretacja ta, w ocenie Banku, znajduje potwierdzenie w Załączniku nr 15 do Regulaminu pod nazwą „Korekta danych Klienta Zapisanych w Bazie BIK oraz

„Zasady Blokowania Zapisu BIOS”. Bank podkreślił, iż wskazane procedury dotyczą wyłącznie korekty pojedynczych rekordów danych, czyli przypadków incydentalnych. Na tej podstawie Bank stwierdził, iż praktyka Banku była w pełni zgodna z każdorazowymi postanowieniami Umowy i Regulaminu.

Jednocześnie Bank podkreślił, że praktyka comiesięcznego przesyłania informacji do BIK utrzymała się na rynku bankowym od czasu powstania BIK. Takie zasady współpracy uznawane były za obowiązujący standard, wykształcony przez samych uczestników rynku. Bank wskazał, iż nie bez znaczenia są również warunki techniczne, jakimi dysponują uczestnicy systemu, które nie były dotąd dostosowane do częstszego, niż comiesięczne, przesyłania kompletnych Wsadów Informacyjnych. W tym miejscu Bank podkreślił, iż jego działanie nie odbiegało w sposób negatywny od zachowań innych podmiotów korzystających z usług BIK.

W dalszej części Bank zwrócił uwagę na przebieg procesu wnioskowania o kredyt i badania zdolności kredytowej w polskiej praktyce bankowej. Po pierwsze, każdy bank rozpatrujący wniosek o udzielenie kredytu, jest zobowiązany zbadać zdolność kredytową potencjalnego klienta. Bank wskazał, iż wydaje się oczywistym, iż kandydat na kredytobiorcę, który spłacił poprzedni kredyt bankowy, oświadczy we wniosku kredytowym, iż aktualnie nie posiada żadnego zadłużenia w innym banku. W przypadku, gdy bank badający zdolność kredytową, uzyska w tym zakresie sprzeczną informację z BIK, może podjąć kroki w celu wyjaśnienia niezgodności, poczynając od uzyskania dodatkowych wyjaśnień od wnioskodawcy. Nie istnieje bezwzględny nakaz prawny, aby wyłącznie z tej przyczyny od razu odmawiać wnioskodawcy udzielenia kredytu. W tym miejscu Bank odwołał się do postanowień Rekomendacji T (w wersji z lutego 2010 r.), w myśl których:

„Bank powinien dążyć do zapewnienia kompletności, autentyczności oraz zgodności ze stanem faktycznym i prawnym zgromadzonych dokumentów stanowiących źródła informacji w ocenie zdolności i wiarygodności kredytowej klientów detalicznych” (rekomendacja 13.1);

„podczas oceny zdolności i wiarygodności kredytowej klienta detalicznego bank powinien zwrócić szczególną uwagę na aktualność dokumentów niezbędnych do przeprowadzenia takiej analizy” (rekomendacja 13.6);

„Korzystając z zewnętrznych baz danych bank powinien ocenić ich wiarygodność i rzetelność. Bank powinien dążyć do potwierdzenia danych z innych źródeł w przypadku jakichkolwiek wątpliwości w tym zakresie” (rekomendacja 14.3).

Ostatnie z cytowanych zaleceń zostało utrzymane w Rekomendacji T znowelizowanej w lutym 2013 (rekomendacja nr 10.2). Analogiczne wytyczne odnoszące się do klienta detalicznego przewidziano w Rekomendacji S wydanej w dniu 18 czerwca 2013 r. (rekomendacja nr 11.2)

Bank podniósł, iż powołane wyżej wytyczne Komisji Nadzoru Finansowego mają na celu podkreślenie, iż każdy bank badający zdolność kredytową klienta, powinien niejako kierować się zasadą ograniczonego zaufania zarówno do informacji przedstawionych przez samego klienta, jak i uzyskiwanych z zewnętrznych baz danych. Ponieważ wszystkie banki korzystają z BIK na zbliżonych zasadach, każdy z nich winien mieć świadomość, że uzyskiwane informacje nie mają gwarancji prawdziwości czy aktualności. Bank podkreślił, iż każdy bank może dość łatwo wykryć niezgodność między treścią oświadczenia klienta a informacją z BIK – i przynajmniej podjąć próbę jej wyjaśnienia na podstawie dodatkowych informacji z innych źródeł.

Ponadto, Bank podał, iż sam klient ma możliwość zapobieżenia sprzeczności informacji o jego zobowiązaniach kredytowych, przede wszystkim przy pomocy zaświadczenia o spłacie kredytu. W tym miejscu Bank podkreślił, iż do września 2012 r. zaświadczenia o spłacie każdego rodzaju kredytu i zamknięciu rachunku kredytowego były przez Bank kierowane do klientów automatycznie (w przypadkach, gdy nie miało miejsca wypowiedzenie kredytu przez Bank i egzekucja należności) i zawsze bezpłatnie. Obecnie, zaświadczenia takie są wydawane na wniosek i nadal są bezpłatne. Wnioski mogą być przekazywane telefonicznie, faksowo, mailowo lub pisemnie. Czas realizacji wniosku klienta nie przekracza 5 dni roboczych w przypadku dyspozycji pisemnych oraz 3 dni roboczych w przypadku dyspozycji przekazanych mailowo, telefonicznie lub faksem. Powyższe, w ocenie Banku dowodzi, iż wystąpienie klienta o wydanie zaświadczenia nie wiąże się z uciążliwościami po jego stronie lub długotrwałością procedury.

W ocenie Banku, w świetle powyższych argumentów, nie znajduje potwierdzenia teza, iż praktyka Banku mogła stanowić czyn nieuczciwej konkurencji, a przez to także naruszać zbiorowe interesy konsumentów. Działanie Banku nie odbiegało w żaden sposób od powszechnej praktyki rynkowej, nie zagrażało interesom innego przedsiębiorcy, ani też interesom klientów jako zbiorowości.

Bank wskazał, iż skargi związane z procedurą przekazywania danych do BIK to przypadki szczególne:

- sprawa konsumenta, w przypadku którego przekazanie danych do BIK nastąpiło w sytuacji wyłudzenia kredytu na nazwisko klienta i całkowitego braku spłaty; w tym przypadku nastąpiło usunięcie danych z BIK niezwłocznie po otrzymaniu wezwania klienta; nadto w sprawie nie zostało wykazane, że figurowanie w BIK faktycznie przekreśliło szanse klienta na uzyskanie kredytu hipotecznego w programie „Rodzina na swoim”;
- sprawa konsumentki, dotycząca egzekucji komorniczej przy udziale innego podmiotu, który przekazał do banku postanowienie o zakończeniu egzekucji (stanowiące dla banku podstawę rozliczenia sprawy) w dniu 27 listopada 2012 r.

Na dowód wykreślenia ww. klientów z BIK bank przedłożył dwa raporty BIK ze stosownymi adnotacjami (karty nr 234-240):

- dotycząca wpisu ww. konsumenta, lista zaakceptowanych (wykonanych) korekt w okresie od 01 do 31 grudnia 2012 r. (informacja o usunięciu rachunku w dacie 19 grudnia 2012 r.²);
- dotycząca wpisu ww. konsumentki, lista zaakceptowanych (wykonanych) korekt w okresie od 01 do 31 stycznia 2013 r. (informacja o usunięciu rachunku w dacie 09 stycznia 2013 r.³);

W ocenie Banku powyższe dokumenty dowodzą, iż w przypadku obojga klientów aktualizacje nastąpiły w niedługim terminie po otrzymaniu pisemnej reklamacji.

W podsumowaniu swojej argumentacji Bank wskazał, iż już na etapie postępowania wyjaśniającego poinformował Prezesa UOKiK o podjęciu w roku 2012 r. pierwszych kroków w sprawie zmiany dotychczasowej praktyki, zmierzające do zmiany procedur współpracy z BIK w celu częstszego przysyłania wsadów informacyjnych. Bank podkreślił, iż w piśmie z dnia 2 kwietnia 2013 r. zapowiedział pełne operacyjne wdrożenie nowych zasad od dnia 30 kwietnia 2013 r.. a podpisanie stosownego aneksu do Umowy

² przypis UOKiK na podstawie listy zaakceptowanych korekt, karta nr 236;

³ przypis UOKiK na podstawie listy zaakceptowanych korekt, karta nr 240.

nie później niż do dnia 15 marca 2013 r. Oba powyższe zobowiązania zostały przez Bank dotrzymane, a mianowicie:

- aneks do Umowy, wprowadzający zobowiązanie Banku do przysyłania do BIK Częściowych Wsądów Informacyjnych w systemie tygodniowym, został podpisany w dniu 6 marca 2013 r.;
- zgodnie z kolejnym aneksem do Umowy, Bank aktualizuje dane z większą częstotliwością od dnia 30 kwietnia 2013 r.

Jednocześnie, Bank zobowiązał się do kontynuowania aktualnej praktyki z BIK.

W oparciu o przedstawione okoliczności Bank wniósł o wydanie przez Prezesa UOKiK decyzji zobowiązującej i odstąpienie od nakładania na Bank kary pieniężnej.

Ponadto, Bank wniósł o wzięcie pod uwagę następujących okoliczności łagodzących:

- zaprzestanie przez Bank przysyłania aktualizacji do BIK w trybie comiesięcznym jeszcze przed wszczęciem postępowania w przedmiotowej sprawie;
- aktywne współdziałanie z Prezesem UOKiK w toku postępowania;
- brak stwierdzonych przypadków poniesienia szkody przez klientów Banku w związku z kwestionowaną praktyką Banku;
- brak znacznych korzyści uzyskanych przez Bank w związku ze stosowaniem kwestionowanej praktyki, jako że koszty ponoszone przez Bank na rzecz BIK wiążą się co do zasady nie z prawidłowym zasilaniem tej bazy przez Bank, lecz głównie z kierowaniem do BIK zapytań (pobieraniem raportów).

Pismem z dnia 16 października 2013 r. (karta nr 295) Prezes UOKiK zawiadomił Bank o zakończeniu zbierania materiału dowodowego oraz możliwości zapoznania się z aktami sprawy, który z przysługującego prawa skorzystał w dniu 28 października 2013 r.

W piśmie z dnia 29 października 2013 r. (karty nr 298-299) Bank ponownie podkreślił, iż był jednym z pierwszych banków, które podjęły decyzję o zmianie wieloletniej i powszechnej na rynku bankowym praktyki aktualizowania danych w BIK w trybie comiesięcznym, na rzecz cotygodniowego automatycznego przysyłania informacji o zamkniętych rachunkach (spłaconych zobowiązaniach). Przygotowanie do stosownych zmian zostało rozpoczęte jeszcze przed wszczęciem postępowania wyjaśniającego w niniejszej sprawie, a cotygodniowe Częściowe Wsady Informacyjne Bank przysyła regularnie od dnia 30 kwietnia 2013 r. Jako istotne Bank wskazał, iż odmiennie do przypadków zdarzających się w innych bankach, w banku nigdy nie występował problem uciążliwej dla klientów czy nadmiernie długotrwałej procedury uzyskania zaświadczenia o spłacie kredytu. Ponadto, Bank raz jeszcze podkreślił, iż w rozpatrywanej sprawie brak jest wiążących przepisów prawa regulujących częstotliwość przekazywania danych do BIK oraz że w powyższej kwestii nie wypowiedziały się jednoznacznie organy nadzoru.

W podsumowaniu, na wypadek uznania przez Prezesa UOKiK, że działania Banku do dnia 30 kwietnia 2013 r. miały charakter praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, Bank wniósł o zaniechanie przez Prezesa UOKiK nałożenia na bank kary pieniężnej.

Prezes UOKiK ustalił, co następuje:

Sygma Banque Societe Anonyme z siedzibą w Paryżu (Francja), prowadzący działalność gospodarczą w Polsce poprzez oddział pod nazwą Sygma Banque Societe Anonyme (Spółka Akcyjna) Oddział w Polsce z siedzibą w Warszawie został

zarejestrowany w Rejestrze Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego po numerem 0000219686 (karty nr 189-193). Przedmiotem działalności gospodarczej jest działalność bankowa pozostała (kod PKD – 65,12,A) oraz pozostałe formy udzielania kredytów i pożyczek pieniężnych (kod PKD – 65,22,Z). Przed udzieleniem konsumentowi kredytu lub pożyczki Bank podejmuje określone czynności w celu oceny zdolności kredytowej klienta oraz analizy ryzyka kredytowego. Jedną z nich jest wystąpienie do BIK o udzielenie informacji dotyczących zobowiązań konsumenta.

Biuro Informacji Kredytowej S.A. (dalej „BIK”) jest instytucją działającą na podstawie art. 105 ust. 4 *ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo Bankowe (t.j. Dz.U. z 2012 r., poz. 1376 ze zm.)*. Zgodnie z tym przepisem banki mogą, wspólnie z bankowymi izbami gospodarczymi, utworzyć instytucję do gromadzenia, przetwarzania i udostępniania bankom informacji, stanowiących tajemnicę bankową w zakresie, w jakim informacje te są potrzebne w związku z wykonywaniem czynności bankowych. Ponadto, podstawą prawną do przetwarzania danych przez BIK jest *ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (tj. Dz.U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 ze zm.)*.

BIK działa w oparciu o umowy zawierane z bankami oraz regulamin gromadzenia, przetwarzania i udostępniania informacji. Na podstawie zawartych umów banki są zobowiązane do cyklicznego przekazywania do BIK informacji o klientach i ich rachunkach w formie tzw. Wsądów Informacyjnych, a BIK zobowiązany jest – w oparciu o otrzymane dane – udostępniać bankom Raporty BIK, wspomagające w wykonywaniu czynności bankowych, a zwłaszcza w podejmowaniu decyzji kredytowych. Informacje te dotyczą wszystkich rachunków kredytowych, jakie prowadzą banki, tj. tych, które spłacane są prawidłowo, jak i tych, gdzie występują opóźnienia lub brak spłaty. BIK nie jest uprawniony do zmian lub modyfikacji informacji zawartych we Wsadach Informacyjnych. Sprostowanie lub zmiana informacji następuje wyłącznie z inicjatywy banku, który taką informację przekazał.

W okolicznościach faktycznych sprawy Bank przekazuje informacje do BIK m.in. na podstawie „Umowy w sprawie gromadzenia, przetwarzania i udostępniania informacji” (zwanej dalej „Umową”, karty nr 68-78), zawartej w dniu 06 stycznia 2005 r. Zgodnie z § 3 ust. 1 Umowy Bank zobowiązany jest przysyłać do BIK Wsady Informacyjne nie rzadziej niż raz w miesiącu do dnia 30 i według stanu na ostatni dzień miesiąca poprzedzającego wysłanie tego Wsadu. Z kolei ust. 2 tego zapisu uprawnia Bank do *częstszego, niż określony wyżej, przysyłania Wsądów informacyjnych i aktualizowania swoich danych zapisanych w „Bazie Kredytobiorcy” w uzgodnionym formacie i trybie i według stanu na dzień sporządzenia aktualizacji, przy czym przez aktualizację rozumie się cykliczne przysyłanie nowych, kolejnych Wsądów informacyjnych w terminach ustalonych w ust. 1 omawianego zapisu*.

Zgodnie z § 3 ust 5 Umowy, format i specyfikację danych zawartych we Wsadach Informacyjnych oraz sposób przysyłania określa „Regulamin gromadzenia, przetwarzania i udostępniania informacji przez BIK S.A.” (zwany dalej „Regulaminem”, karty nr 79-104), stanowiący integralną część Umowy. Treść § 4 ust. 3 pkt 3 Regulaminu nakłada na Bank obowiązek niezwłocznego dokonywania korekt nadesłanych do BIK danych w przypadku, powzięcia przez Bank wiarygodnej informacji, że dane te z jakiegokolwiek powodu staną się nieaktualne, niekompletne, nieprawdziwe lub niedokładne.

W praktyce, informacje dotyczące konsumentów-klientów Bank przekazuje zgodnie z zobowiązaniem zawartym w pkt III.2 „Regulaminu współpracy pomiędzy Sygma Banque S.A. Oddział w Polsce a Biurem Informacji Kredytowej S.A.” z dnia 30 marca 2012 r. (karty nr 30-47), tj. raz w miesiącu do 10 dnia każdego miesiąca, zgodnie ze stanem na ostatni dzień miesiąca poprzedzającego. Oznacza to, iż informacja

np. o spłacie zadłużenia, która nastąpiła 1-go dnia danego miesiąca zostanie przekazana do BIK do dnia 10-go następnego miesiąca, tj. po 40 dniach.

Osoby, które ubiegają się o kredyt bankowy w okresie pomiędzy datą uregulowania zobowiązań wobec Banku a przekazaniem przez Bank do BIK informacji o tym zdarzeniu mogą wystąpić do Banku z wnioskiem o wydanie zaświadczenia o spłacie zobowiązań. Wydanie takiego zaświadczenia przez Bank nie podlega opłacie. Zaświadczenia o spłacie każdego rodzaju kredytu i zamknięciu rachunku kredytowego Bank kierował do klientów automatycznie do września 2012 r. (w przypadkach, gdy nie miało miejsca wypowiedzenie kredytu przez Bank i egzekucja należności). Obecnie, zaświadczenia takie są wydawane na wniosek. Wnioski mogą być przekazywane telefonicznie, faksowo, mailowo lub pisemnie. Zgodnie z oświadczeniem Banku, czas realizacji wniosku klienta nie przekracza 5 dni roboczych w przypadku dyspozycji pisemnych oraz 3 dni roboczych w przypadku dyspozycji przekazanych mailowo, telefonicznie lub faksem.

W toku postępowania wyjaśniającego Bank poinformował, iż już w roku 2012 podjął prace nad wdrożeniem częstszej aktualizacji danych, co ma polegać na przesyłaniu do BIK dwóch rodzajów Wsadów w postaci: Wsadów kompletnych, wysyłanych do BIK (jak dotychczas, w cyklu miesięcznym, a także Wsadów częściowych wysyłanych do BIK cztery razy w miesiącu (cykl tygodniowy).

W dniu 23 stycznia 2013 r. Bank przekazał do Departamentu IT, w ramach własnych struktur, formalną decyzję w postaci dokumentu z dnia 17 stycznia 2013 r. pod nazwą „Wymagania biznesowe”, na mocy której rozpoczęto prace w systemie informatycznym w celu wprowadzenia stosownych zmian i przystosowania go do nowych zasad współpracy z BIK (karty nr 25-29). Jako uzasadnienie obligatoryjnego wprowadzenia zmian dokument ten wskazuje na dwa powody:

- karę finansową nałożoną przez Prezesa UOKiK na inny Bank⁴ za zbyt późne przekazywanie informacji o rachunkach zamkniętych;
- założenia do projektu *Ustawy o ułatwieniu warunków wykonywania działalności gospodarczej* opracowane przez Ministerstwo Gospodarki, które przewidują cotygodniową aktualizację danych przekazywanych do BIK, dotyczących spłaconych i zamykanych rachunków oraz przekazywanie informacji o nowootwieranych rachunkach⁵.

Zmiany przewidziane w ww. „Wymaganiach biznesowych” dotyczą m.in. wdrożenia cotygodniowej aktualizacji danych dotyczących spłaconych i zamykanych rachunków.

W dniu 06 marca 2013 r. Bank i BIK podpisali aneks nr 13 do Umowy, uwzględniający sposób i tryb przesyłania Wsadów częściowych (karty nr 7-8). I tak, w myśl zapisu aneksu, § 1 pkt 16 Umowy otrzymał brzmienie:

„*Wsad informacyjny obejmuje:*

- a) *Kompletny Wsad informacyjny – zawierający dane o wszystkich Klientach i o wszystkich zobowiązaniach Klienta określone w „Podręczniku wymiany danych kredytowych. Format i walidacja”, stanowiącym Załącznik nr 1 do Regulaminu (w tym m.in. informacje o nowych rachunkach w bazie BIK, aktualizacji rachunków już zapisanych w bazie BIK, usunięcia rachunków, informacje o zamknięciu rachunków);*
- b) *Częściowy Wsad informacyjny – zawierający dane o Klientach i ich zobowiązaniach ograniczone wyłącznie do informacji o nowych oraz zamkniętych rachunkach Klienta. Szczególnymi przypadkami Częściowego Wsadu*

⁴ Decyzja Prezesa UOKiK z dnia 28 grudnia 2012 r. nr RKR-57/2012

⁵ tekst projektu dostępny na stronie <http://legislacja.rcl.gov.pl/lista/1/projekt/70340/katalog/70362>,

informacyjnego mogą być wsady zawierające wyłącznie informacje o zamkniętych rachunkach”.

Ponadto, aneks do Umowy zobowiązał Bank do przesyłania do BIK Częściowych Wsadów informacyjnych cztery razy w miesiącu. tj. co tydzień (§ 3 ust. 2a Umowy).

Kolejny aneks nr 14 do Umowy, zawarty w dniu 27 marca 2013 r., określa, iż wynikające z aneksu nr 13 zobowiązanie w zakresie częstszego przekazywania Wsadów informacyjnych częściowych Bank będzie wykonywał od dnia 30 kwietnia 2013 r. (karty nr 9-10).

Od dnia 30 kwietnia 2013 r. w Banku obowiązuje „Regulamin współpracy pomiędzy Sygma Banque S.A. Oddział w Polsce a Biurem Informacji Kredytowej S.A.” (karty nr 267-284). Dział V.5. tego Regulaminu określa proces przygotowania i wysyłki wsadu informacyjnego. Zgodnie z treścią ww. dokumentu proces przygotowania i wysyłki wsadu informacyjnego polega na comiesięcznym i cotygodniowym przesyłaniu aktualnych danych na temat klientów Banku znajdujących się w bazach danych Banku, w postaci tzw. Wsadów Kompletnych oraz Wsadów Częściowych. Według omawianego dokumentu Wsad Kompletny generowany jest w terminie pierwszych 2 dni roboczych po zakończeniu się miesiąca i według stanu na ostatni dzień miesiąca poprzedzającego wysyłkę tego Wsadu. Z kolei, Wsad Częściowy generowany jest w trybie cotygodniowym, obejmuje dane rachunków nowootwartych i zamkniętych od dnia ostatniego generowania Wsadu częściowego lub od pierwszego dnia danego miesiąca (dla pierwszego wsadu miesiąca). Wsady generowane są zgodnie z obowiązującą w Banku, od dnia 30 kwietnia 2013 r., „Procedurą przygotowywania i kontroli wsadów informacyjnych klientów Sygma Bank S.A. przekazywanych do Biura Informacji Kredytowej S.A.” (karty nr 241-250). Dokument ten w sposób szczegółowy precyzuje sposób i tryb wykonania poszczególnych czynności, związanych z przygotowaniem i przesłaniem do BIK informacji o klientach Banku. I tak, dział III omawianego dokumentu wskazuje, iż Wsad kompletny zawiera rachunki nowootwarte i zamknięte za okres od ostatniego Wsadu Częściowego do ostatniego dnia miesiąca oraz wszystkie pozostałe rachunki spełniające warunki Banku. Z kolei, dział IV. ww. dokumentu stanowi, iż Wsad Częściowy zawiera dane za ostatni tydzień (począwszy od ostatniego dnia po wygenerowaniu poprzedniego Wsadu Częściowego) lub od 1 dnia kolejnego miesiąca (pierwszy wsad w miesiącu).

Informacje przetwarzane przez BIK podlegają ustawie z dnia 29 sierpnia 1997r. o ochronie danych osobowych (t.j. Dz.U. z 2002 r., Dz.U. Nr 101, poz. 926 ze zm.). W oparciu o przepisy tej ustawy organem do spraw ochrony danych osobowych jest Generalny Inspektor Danych Osobowych (dalej również „GIODO”). W ramach swoich kompetencji GIODO może kierować do organów państwowych, organów samorządu terytorialnego, państwowych i komunalnych jednostek organizacyjnych, podmiotów niepublicznych realizujących zadania publiczne, osób fizycznych i prawnych, jednostek organizacyjnych niebędących osobami prawnymi oraz innych podmiotów wystąpienia zmierzające do zapewnienia skutecznej ochrony danych osobowych (art. 19 a w związku z art.12 pkt 6 ustawy). Na urzędowej stronie internetowej Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych www.giodo.gov.pl udostępnione są m.in. oficjalne wystąpienia Generalnego Inspektora, w tym wystąpienie z dnia 22 czerwca 2011 r. skierowane do Prezesa Zarządu Związku Banków Polskich⁶. o podjęcie działań zwracających uwagę bankom na konieczność dostosowania procesu przetwarzania danych osobowych do wymogów ww. ustawy o ochronie danych osobowych poprzez informowanie BIK o dokonanych uaktualnieniu lub sprostowaniu przekazanych danych osobowych bez

⁶ adres strony:

http://www.giodo.gov.pl/1520122/id_art/4359/j/pl/

zbędnej zwłoki. (wydruk strony karty nr 288-289) oraz odpowiedź Prezesa Zarządu ZBP na ww. wystąpienie z dnia 29 lipca 2011 r. (wydruk strony karty nr 286-287).

Z kolei, w archiwalnych plikach zamieszczonych na stronie internetowej Krajowej Izby Biegłych Rewidentów <http://kibr.org.pl> umieszczono treść pisma Generalnego Inspektora Nadzoru Bankowego z dnia 31 marca 2003 r. skierowanego do prezesów banków w związku z wystąpieniem Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych oraz po konsultacji z BIK wskazujące na konieczność podjęcia przez banki działań w celu likwidacji nieprawidłowości związanych z przesyłaniem i aktualizacją danych w systemie BIK (wydruk strony karta nr 290).

Pismem z dnia 04 października 2013 r. (karta nr 294) BIK poinformował, iż pierwszy Częściowy Wsad Informacyjny Bank przekazał 30 kwietnia 2013 r. i do dnia sporządzenia ww. pisma przesłanych zostało do BIK 16 Częściowych Wsadów Informacyjnych Banku.

Mając na uwadze powyższe ustalenia Prezes UOKiK zważył, co następuje:

Interes publiczny.

Art. 1 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów ogranicza zastosowanie jej przepisów wyłącznie do podejmowanej w interesie publicznym ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów. Warunkiem koniecznym do uruchomienia procedur i zastosowania instrumentów określonych w ustawie jest zatem, aby działania przedsiębiorców – którym zarzucono naruszenie jej przepisów – stanowiły potencjalne zagrożenie interesu publicznego, nie zaś jednostki lub grupy. Takie stanowisko konsekwentnie prezentuje Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (SOKiK). W wyroku z dnia 27 czerwca 2001r. (sygn. akt XVII Ama 92/00) Sąd stwierdził, że „*Interes publiczny w postępowaniu administracyjnym nie jest pojęciem jednolitym i stałym. W każdej sprawie winien on być ustalony i konkretyzowany co do swych wymagań. Organ administracji – Prezes Urzędu winien być w toku postępowania i przy wydawaniu decyzji rzecznikiem tego interesu, albowiem wynika to z jego zadań w strukturze administracji publicznej – art. 7 k.p.a. Publiczny znaczy dotyczący ogółu, dotyczący ogółu a nie jednostki, czy też określonej grupy. A zatem podstawą do zastosowania przez Prezesa Urzędu przepisów ustawy antymonopolowej winno być uprzednie stwierdzenie, że został naruszony interes publicznoprawny, a nie interes prawny jednostki czy też grupy*”. Podobnie na temat interesu publicznego SOKiK wypowiedział w wielu innych wyrokach, np. z dnia 30 maja 2001 r. (sygn. akt XVII Ama 80/00), z dnia 04 lipca 2001 r. (sygn. akt XVII Ama 108/00), z dnia 06 czerwca 2001 r. (sygn. akt XVII Ama 78/00). Należy dodać także, iż Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 26 lutego 2004 r. (sygn. akt III SK 2/04) stwierdził, że naruszenie indywidualnego interesu (w powołanym wyroku – konsumenta), nie wyklucza dopuszczalności równoczesnego uznania, że dochodzi do naruszenia publicznego zbiorowego interesu.

Przedmiotowe postępowanie dotyczy procedury przekazywania przez Bank do BIK informacji dotyczących osób fizycznych – klientów Banku. Procedura ta jest stosowana wobec nieograniczonego kręgu adresatów, tj. wszystkich zainteresowanych, aktualnych i potencjalnych klientów Banku, którym – na gruncie art. 4 pkt 12 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów – przysługuje status konsumenta. Zdaniem Prezesa UOKiK rozpatrywana sprawa ma charakter publicznoprawny, albowiem wiąże się z ochroną interesu wszystkich konsumentów, którzy są lub będą klientami Banku. Interes publicznoprawny przejawia się także w postaci zbiorowego interesu konsumentów, co oznacza, iż naruszenie zbiorowego interesu konsumentów jest jednocześnie

naruszeniem interesu publicznoprawnego. Zatem, uzasadnione było w niniejszej sprawie podjęcie przez Prezesa UOKiK działań przewidzianych w *ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów*. W tym stanie rzeczy przyjąć należy, iż do oceny stanu faktycznego przedmiotowej sprawy zastosowanie mają przepisy tej ustawy, a postępowanie prowadzone było w interesie publicznym.

Punktem wyjścia do rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie jest ustalenie, czy działania Banku mogły nosić znamiona praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

Art. 24 ust. 2 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów* stanowi, że przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy. *Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów* w art. 24 ust. 1 zakazuje stosowania takich praktyk. Naruszenie tego przepisu następuje wówczas, gdy spełnione są łącznie następujące kryteria:

- działania przedsiębiorcy noszą znamiona bezprawności,
- działania te naruszają zbiorowe interesy konsumentów.

Przesłanka bezprawności

Odnosząc się do pierwszej z przesłanek art. 24 ust. 1 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów* tj. bezprawności działań przedsiębiorcy, stwierdzić należy, iż bezprawność rozumie się jako sprzeczność zachowania danego podmiotu z przepisami prawa oraz zasadami współżycia społecznego. Chodzi tu mianowicie o sprzeczność z szeroko rozumianym porządkiem prawnym, jako całością. Jako „bezprawne” należy kwalifikować zachowania sprzeczne z nakazem zawartym w ustawie, rozporządzeniu wydanym na podstawie i dla wykonania ustawy, umową międzynarodową mającą bezpośrednie zastosowanie w stosunkach wewnętrznych. Podkreślenia wymaga, iż przepisy ww. ustawy nie definiują pojęcia bezprawności działań przedsiębiorcy, na co zwrócił uwagę SOKiK w wyroku z dnia 23 czerwca 2006 r. (sygn. akt XVIII Ama 32/05), stwierdzając, iż art. 23a ust. 1⁷ poprzednio obowiązującej *ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów* nie ma samodzielnego znaczenia prawnego, lecz powinien być interpretowany oraz stosowany w określonym kontekście normatywnym. Sprzeczne z prawem są zatem czyny: zabronione i zagrożone sankcją karną, czyny zabronione pod sankcjami dyscyplinarnymi, czyny zakazane przepisami administracyjnymi lub przepisami prawa gospodarczego publicznego, czyny zabronione przepisami o charakterze cywilnym, sprzeczne z nakazami zawartymi w prawie cywilnym lub prawie administracyjnym. „Bezprawność jest taką cechą działania, która polega na jego sprzeczności z normami prawa lub zasadami współżycia społecznego, bez względu na winę, a nawet świadomość sprawcy. Dla ustalenia przeto bezprawności działania wystarczy ustalenie, że określone zachowanie koliduje z przepisami prawa.”⁸. Bezprawność jest czynnikiem o charakterze obiektywnym, tzn. niezależnym od wystąpienia szkody, czy zaistnienia zamiaru po stronie podmiotu dopuszczającego się działań bezprawnych.

Analizując przesłankę bezprawności należy mieć na uwadze, iż zarzut bezprawnego działania Banku w przedmiotowej sprawie dotyczy braku aktualizacji w bazie BIK danych o wykonaniu zobowiązania przez klientów Banku (konsumentów) w okresie pomiędzy kolejnymi Wsadam i Informacyjnymi (zaniechaniu niezwłocznego

⁷ art. 23 a ust. 1 *ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. (t.j. Dz.U. z 2003 r., Nr 86 poz. 804 ze zm.)* jako definiujący pojęcie praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów znalazł swoje odzwierciedlenie w art. 24 ust. 2 aktualnie obowiązującej *ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331, ze zm.)*

⁸ vide: „Ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji. Komentarz”, pod redakcją J. Szwaji, Wydawnictwo CH BECK, 2000, s.117 – 118)

przekazywania do BIK tych informacji), w sposób naruszający dobre obyczaje, co stanowi czyn nieuczciwej konkurencji w rozumieniu art. 3 ust. 1 *ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji* (tj. Dz.U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.).

Jak wyżej wskazano, bezprawność tradycyjnie ujmowana jest jako sprzeczność z obowiązującym porządkiem prawnym. Pojęcie porządek prawny obejmuje nakazy i zakazy wynikające z norm prawa powszechnie obowiązującego, a także nakazy i zakazy wynikające z zasad współżycia społecznego i dobrych obyczajów.⁹ Rozważenia przy ocenie bezprawności wymaga zatem kwestia, czy zachowanie przedsiębiorcy było zgodne, czy też niezgodne z obowiązującymi zasadami porządku prawnego. *O bezprawności działania decyduje w świetle orzecznictwa Sądu Najwyższego całokształt okoliczności konkretnego stanu faktycznego.*¹⁰ Dla stwierdzenia bezprawności działania przedsiębiorcy bez znaczenia pozostaje strona podmiotowa czynu, a zatem wina sprawcy (w znaczeniu subiektywnym, oznaczającym wadliwość procesu decyzyjnego sprawcy) i stopień tej winy, a także świadomość istnienia naruszonych norm prawnych.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 *ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji* (dalej też „*uznk*”) „czynem nieuczciwej konkurencji jest działanie sprzeczne z prawem lub dobrymi obyczajami, jeżeli zagraża lub narusza interes innego przedsiębiorcy lub klienta”. Przepis art. 3 ust. 1 ww. ustawy stanowi tzw. klauzulę generalną, odsyłającą do systemu ocen i norm pozaprawnych – dobrych obyczajów oraz interesu klienta. Jak wskazuje doktryna, klauzule generalne to przepisy prawne w których nie są dokładnie sprecyzowane wszystkie elementy składające się na hipotezę czy dyspozycję normy prawnej, a ocena konkretnego stanu faktycznego zostaje przerzucona na organ stosujący prawo.¹¹ Zgodnie ze stanowiskiem judykatury istotą i funkcją klauzul generalnych w prawie cywilnym jest możliwość uwzględnienia w ocenie różnego rodzaju okoliczności faktycznych, które nie mogą – w oderwaniu od konkretnego stanu faktycznego – być według jakiegoś schematu mającego walor bezwzględny oceniane raz na zawsze i w sposób jednakowy.¹² Przepis art. 3 ust. 1 *uznk* stanowi klauzulę generalną, niemniej jednak w doktrynie i orzecznictwie zaakceptowany jest pogląd, iż może on stanowić samodzielną podstawę do uznania praktyki za czyn nieuczciwej konkurencji, pomimo iż nie można go odnieść do któregośkolwiek ze stypizowanych czynów wyraźnie zakazanych wymienionych w rozdziale II *ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji*.¹³

Aby działanie przedsiębiorcy mogło być uznane, w kontekście zarzutu postawionego Bankowi w przedmiotowym postępowaniu, za czyn nieuczciwej konkurencji, powinno spełniać przesłankę sprzeczności z dobrymi obyczajami i jednocześnie zagrażać lub naruszać interes klienta.

Pojęcie dobrych obyczajów jest klauzulą generalną w stosunku do której brak jest normatywnej definicji, ale podobnie jak klauzula zasad współżycia społecznego, jest przedmiotem wielu orzeczeń sądowych oraz opracowań doktryny.¹⁴ Wskazuje się, że

⁹ Tak SOKiK w orzeczeniu z dnia 13 listopada 2007 r., XVII AmA 45/07, niepubl.

¹⁰ Wyrok SN z dnia 8 maja 2002 r., I PKN 267/2001, publ.

¹¹ A. Wolter, *Prawo cywilne. Zarys części ogólnej*, wyd. II zmienione, Warszawa 2000, str. 76.

¹² Orzeczenie SN z 29 marca 1979 r., III CRN 59/79, nie publ.

¹³ Wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 31 lipca 1995, I ACr 308/95 – „Jeżeli określone działanie nie mieści się w katalogu czynów wyraźnie zakazanych przez ustawę należy na podstawie przewidzianej w art. 3 *ustawy* klauzuli generalnej, jako uniwersalnego zakazu nieuczciwej konkurencji, ocenić charakter tego działania z uwzględnieniem przesłanek zawartych w tym przepisie.”

¹⁴ Np. wyrok SA we Wrocławiu z 13 listopada 1991 r., I ACr 411/91, Wokanda 1992/4, J. Szwaja w: *Ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji – Komentarz*, Warszawa 2000, str. 122-133, R. Stefanicki, *Dobre*

dobre obyczaje to uczciwe zasady postępowania i ustalone zwyczaje w ujęciu etyczno-moralnym, a na ich treść składają się elementy etyczne i socjologiczne kształtowane przez oceny moralne i społeczne stanowiące uzupełnienie porządku prawnego.

W zakresie określenia istoty poszanowania dobrych obyczajów orzecznictwo odwołuje się m.in. do istoty dobrego obyczaju jako szeroko rozumianego szacunku dla drugiego człowieka. W doktrynie zwraca się uwagę na fakt, iż wedle tradycyjnego stanowiska dobre obyczaje były oceniane z punktu widzenia zasad etycznych i moralnych, podstawą orzekania zaś miało być „poczucie godności ogółu ludzi, myślących sprawiedliwie i słusznie”. Miarę tych wymogów stanowił poziom moralny właściwy godziwemu życiu zarobkowemu i gospodarczemu. Posługiwano się w tym ujęciu pewnym wzorcem w postaci przeciętnego członka danej społeczności, a także odwołaniem do pewnych wartości pożądaných i akceptowanych w obrocie rynkowym.¹⁵

Literatura dopuszcza także dokonywanie stosownych ocen na podstawie norm środowiskowych, a więc o węższym zasięgu oddziaływania. Konsekwentnie za naruszające dobre obyczaje przyjmuje się przekroczenie postanowień zawartych w kodeksach etycznych opracowywanych dla poszczególnych grup zawodowych.¹⁶ *Co się tyczy obowiązujących w bankowości zwyczajów w tym też dobrych obyczajów – jak wskazał Sąd Apelacyjny w Warszawie¹⁷ – to zostały one skodyfikowane w tzw. Zasadach Dobrej Praktyki Bankowej (załącznik Nr 1 do uchwały nr 6 XVIII Walnego Zgromadzenia Związku Banków Polskich z dnia 26.04.2007 r. ze zm.). Zgodnie z „Zasadami dobrej praktyki bankowej”¹⁸ banki, uznając, iż są instytucjami zaufania publicznego, w swojej działalności kierują się przepisami prawa, uchwałami samorządu bankowego, normami przewidzianymi w Zasadach oraz dobrymi zwyczajami kupieckimi, z uwzględnieniem zasad: profesjonalizmu, rzetelności, rzeczowości, staranności i najlepszej wiedzy. Zasady te przewidują, iż w stosunkach z klientami banki powinny postępować z uwzględnieniem szczególnego zaufania, jakim są darzone oraz wysokich wymagań co do rzetelności, traktując wszystkich swoich klientów z należytą starannością, a przy wykonywaniu czynności na rzecz klienta bank powinien działać zgodnie z zawartymi umowami, w granicach dobrze pojętego interesu własnego i z uwzględnieniem interesu klientów. Do poszanowania godności klientów odwołuje się również „Kanon Dobrych Praktyk Rynku Finansowego”¹⁹ rekomendowany przez Komisję Nadzoru Finansowego, którego treść norm uwzględniana jest również przez „Zasady Dobrej Praktyki Bankowej”²⁰. Jedną z zasad wyrażonych w Kanonie jest ta, zgodnie z którą podmiot finansowy postępuje w sposób budzący zaufanie oraz zapewniający poszanowanie godności klientów i kontrahentów, dbając o przejrzystość swoich działań.*

W ocenie Prezesa UOKiK dobre obyczaje, o których mowa powyżej, zostały w przedmiotowej sprawie naruszone przez Bank na skutek zaniechania niezwłocznego przekazywania do BIK informacji o wygaśnięciu zobowiązania kredytobiorców/konsumentów w okresie pomiędzy kolejnymi Wsadami Informacyjnymi.

obyczaje w prawie polskim, Przegląd Prawa Handlowego, 2002/5.

¹⁵ Zob. A. Kraus, F. Zoll, Polska ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, Poznań 1929, s. 26 i 171.

¹⁶ M. Kępiński, Problemy ogólne nowej ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, RPEiS 1994, nr 2, s. 7.

¹⁷ Wyrok SA w Warszawie z dnia 18 czerwca 2010 r., VI ACa 1431/09.

¹⁸ Rozdział I postanowienie nr 2 „Zasad dobrej praktyki bankowej”.

¹⁹ Uchwała Nr 99/08 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 18 marca 2008 r. w sprawie rekomendacji stosowania Kanonu Dobrych Praktyk Rynku Finansowego.

²⁰ Rozdział I postanowienie nr 3 „Zasad dobrej praktyki bankowej”.

Wskazać należy, iż ustawodawca nie zdefiniował pojęcia *niezwłoczności*, a zatem, dokonując oceny, czy stosując opisaną procedurę przekazywania do BIK Wsadów Informacyjnych, Bank działał bezprawnie, należy posłużyć się wypracowanym w prawie cywilnym orzecznictwem. W tym miejscu należy wskazać, iż orzecznictwo dotyczące interpretacji pojęcia „*niezwłocznie*” w prawie cywilnym nie jest jednolite.

Wyrazem jednego z dwóch, ukształtowanych w orzecznictwie, podejść w zakresie interpretacji pojęcia „*niezwłocznie*” jest wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 grudnia 2006 r. (sygn. akt IICSK 293/06, LEX nr 453147), zgodnie z którym „*niezwłocznie*” nie oznacza „*natychmiast*”, lecz bez nieuzasadnionego odwlekania. Jest to termin realny, a przy jego spełnieniu należy uwzględnić okoliczności miejsca i czasu, rodzaj i rozmiar świadczenia. O zakresie pojęcia „*niezwłocznego świadczenia*” powinny decydować każdorazowo okoliczności konkretnego przypadku²¹. „*Niezwłoczność*” powinna być rozumiana jako konieczność wykonania zobowiązania stosownie do wymagań dobrej wiary i zwyczajów uczciwego obrotu. Realność terminu ma chronić strony, zabezpieczając przed nadużywaniem swojej pozycji przez kontrahenta, wprowadzić zgodnego z treścią zobowiązania, ale sprawiającego wrażenie szykany, bezwzględności czy zbytniego formalizmu²².

Drugie z podejść bardziej restrykcyjnie traktuje pojęcie „*niezwłoczności*” w odniesieniu do terminu spełnienia świadczenia. Wprawdzie interpretacja ta również wskazuje, iż czasu potrzebnego do niezwłocznego wykonania zobowiązania nie da się oznaczyć sztywno, to jednak przyjmuje się, iż spełnienie świadczenia oznacza spełnienie w terminie około dwóch tygodni lub 14 dni (tak: wyrok SN z dnia 28 maja 1991 r., II CR 623/90, LEX nr 9056, wyrok SN z dnia 6 lipca 2011 r., ICSK 576/09, LEX nr 1050451, wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 20 marca 2012 r. I ACa 191/12, LEX nr 1130916).

Problem ten był rozstrzygany już w uchwale z dnia 30 grudnia 1988 r. (III CZP 48/88, OSNC z 1989 r. nr 3), gdzie Sąd Najwyższy uznał konieczność ujednolicenia zwrotów niedookreślonych przez ustawodawcę (w tym pojęcia „*niezwłocznie*”) i stwierdził, iż ich skonkretyzowanie „*(...) powinno być wyrażone w ścisłych jednostkach czasu. Za taki termin, jak już była mowa, należy uznać okres dwóch tygodni*”. Należy w tym miejscu podkreślić, iż uchwała ta została wpisana do księgi zasad prawnych i jako taka nabrała cech właściwych dla aktu normatywnego.

W okolicznościach faktycznych sprawy wszelkie dane dotyczące klientów Banku oraz ich rachunków Bank przekazuje do BIK zgodnie z wiążącą tych przedsiębiorców Umową oraz zgodnie z Regulaminem Współpracy, w formie Wsadów Informacyjnych, w terminie do 10²³ dnia każdego miesiąca według stanu na ostatni dzień miesiąca poprzedzającego przesłanie tego Wsadu. Oznacza to, że BIK otrzymuje informacje

²¹ Komentarz do art. 455 Kodeksu cywilnego, Agnieszka Rzepecka-Gil, LEX

²² R. Longchamp de Berier, *Polskie prawo cywilne. Zobowiązania*, Poznań 1999, s.321

²³ Umowa obliguje Bank do przekazywania Wsadów Informacyjnych nie rzadziej niż raz w miesiącu, do 30 dnia i według stanu na ostatni dzień miesiąca, a zatem przesyłanie Wsadów Informacyjnych do 10 dnia każdego miesiąca mieści w dyspozycji warunków wynikających z Umowy.

o określonym zdarzeniu, związanym z funkcjonowaniem konta klienta Banku²⁴ w terminie od 10 dni²⁵ do 40 dni²⁶.

Gdyby zatem przyjąć drugi z omawianych kierunków wykładni pojęcia „*niezwłocznie*”, sztywnie określającej ten termin do dwóch tygodni, należy uznać, iż w przypadku zdarzeń, które nastąpiły na przestrzeni 4 dni, t.j. pomiędzy 28. a 31. dniem danego miesiąca²⁷ Bank nie przekracza dwutygodniowego terminu przekazania do BIK informacji o tych zdarzeniach. W pozostałych przypadkach, czyli 27 dni miesiąca, termin ten jest przekroczony, przy czym długość przekroczenia jest tym większa, im bliżej początku danego miesiąca zdarzenie nastąpiło.

W ocenie Prezesa UOKiK, również w przypadku przyjęcia pierwszej ze wskazanych wyżej interpretacji, nie można się zgodzić, że przekazywanie przez Bank wyżej wskazanych informacji w terminie od 10 do 40 dni następuje niezwłocznie.

Podkreślenia wymaga, iż Umowa zawarta pomiędzy Bankiem a BIK nakładała na Bank, obok przesyłania Wsadów Informacyjnych w cyklu miesięcznym, dodatkowo obowiązek niezwłocznego dokonywania korekt nadesłanych do BIK danych w przypadku powzięcia przez Bank wiarygodnej informacji, że dane te z jakiegokolwiek powodu staną się nieaktualne, niekompletne, nieprawdziwe lub niedokładne (§ 4 ust. 3 pkt 3 Regulaminu, stanowiącego integralną część Umowy). Zatem, jeszcze na etapie zawierania Umowy przewidziana została możliwość częstszego, niż określonego dla Wsadów Informacyjnych, trybu przekazywania informacji do BIK. W praktyce oznaczać to powinno, iż w hipotetycznym przypadku, w którym zobowiązanie klienta Banku wygasło 1. dnia danego miesiąca, to informacja o tym zdarzeniu, jak i powiązane z tym informacje, winna być przekazana do BIK wcześniej niż po 40 dniach. Tymczasem, w omawianym przypadku Bank ograniczył się do przesyłania Wsadów Informacyjnych jeden raz w miesiącu, rezygnując z aktualizacji danych zawartych w tych Wsadach. W powyższych okolicznościach nie można uznać argumentacji Banku, iż jego praktyka była w pełni zgodna z każdorazowymi postanowieniami Umowy i Regulaminu, w sytuacji, gdy Umowa zawarta z BIK nie nakładała na Bank obowiązku przesyłania informacji wyłącznie jeden raz w miesiącu. Sam Bank wskazał, iż na mocy Umowy był uprawniony do przesyłania danych częściej.

W tym miejscu należy odnieść się do stanowiska Banku, zgodnie z którym przewidziane w Umowie i Regulaminie procedury korekty danych, dokonywanych pomiędzy datami przesłania kolejnych Wsadów Informacyjnych, dotyczyć miały wyłącznie korekty pojedynczych rekordów danych, zaś samo pojęcie „korekty” oznacza wyłącznie poprawianie błędów.

Pełne brzmienie § 3 ust. 6 Umowy jest następujące:

„O każdym przypadku konieczności korekty danych, rozumianej jako poprawianie błędów danych, o których Bank informacje pozyskał, w tym także w wyniku uzasadnionego żądania

²⁴ za taką należy również uznać informację o dacie usunięcia informacji, która jest bezpośrednio powiązana z datą wygaśnięcia zobowiązania

²⁵ w przypadku, gdy określone zdarzenie ma miejsce w ostatni dzień danego miesiąca, informacja o tym zdarzeniu jest umieszczana we Wsadzie Informacyjnym przekazanym do BIK 10. dnia następnego miesiąca, a zatem po 10 dniach;

²⁶ w przypadku, gdy określone zdarzenie ma miejsce w pierwszym dniu danego miesiąca, informacja o tym zdarzeniu jest umieszczana we Wsadzie Informacyjnym przekazanym do BIK 10. dnia następnego miesiąca, a zatem po 40 dniach;

²⁷ lub też odpowiednio pomiędzy 27. a 30. dniem danego miesiąca;

Klienta, Bank pisemnie powiadomi BIK S.A., a BIK S.A. niezwłocznie przekaze do Banku informację o dokonanej korekcie danych”.

Z kolei § 4 ust. 3 pkt 3 Regulaminu, stanowiącego integralną część Umowy, nakłada na Bank obowiązek:

„niezwłocznego dokonywania korekt nadesłanych do BIK S.A. danych w przypadku powzięcia przez bank wiarygodnej informacji, że dane te z jakiegokolwiek powodu staną się nieaktualne, niekompletne, nieprawdziwe lub niedokładne”.

Wbrew stwierdzeniu banku, pomiędzy wyżej wskazanymi postanowieniami nie ma niespójności. W ocenie Prezesa UOKiK, treść postanowienia zawartego w Regulaminie stanowi doprecyzowanie przypadków, w których Bank jest zobowiązany niezwłocznie dokonać korekty danych i zawiadomić o tym BIK. Przypadki te dotyczą m.in. powzięcia przez Bank informacji, iż przekazane dane z jakiegokolwiek powodu stały się nieaktualne (taka okoliczność zachodzi np. w sytuacji, w której w bazie BIK zapisana jest informacja o zadłużeniu konsumenta, gdy tymczasem w wyniku spłaty zadłużenia zobowiązanie tego konsumenta wygasło).

Na marginesie należy wskazać, iż wszczynając przedmiotowe postępowanie Prezes UOKiK postawił zarzut *zaniechania niezwłocznego przekazywania do BIK informacji o wygaśnięciu zobowiązania kredytobiorców okresie pomiędzy datami przesyłania do BIK poszczególnych Wsadów Informacyjnych w danym miesiącu, nie zaś działania sprzecznego z Umową i Regulaminem*. Odwołując się do zapisów ww. dokumentów, stanowiących podstawę współpracy Banku z BIK, wskazano, iż treść tych dokumentów nie tylko nie była barierą, lecz wręcz umożliwiała aktualizację przesyłanych we Wsadach Informacyjnych danych.

Uwzględniając powyższe okoliczności należy stwierdzić, iż niezależnie od tego, które z dwóch podejść stosowanych w interpretacji pojęcia „niezwłocznie” zostanie przyjęte, należy uznać, iż przekazywanie do BIK Wsadów Informacyjnych w sposób powodujący, iż dane aktualizujące, w tym informacje o wygaśnięciu zobowiązania trafiają do BIK w terminie od 10 do 40 dni, stanowi w istocie przejaw zaniechania niezwłocznego przekazywania ww. informacji.

Ustosunkowując się do postawionego w przedmiotowym postępowaniu zarzutu naruszenia dobrych obyczajów Bank podkreślił, iż żaden z przepisów prawa nie reguluje szczegółowo zasad współpracy banków z bazami danych. Z powyższego, Bank wywodzi, iż sam ustawodawca nie uznał za stosowne wyraźnego uregulowania terminów przekazywania przez banki informacji do BIK. Idąc tym tokiem rozumowania można by dojść do wniosku, iż określone działania są przejawem dobrych obyczajów wyłącznie, gdy są wprost określone w obowiązującym porządku prawnym. Na marginesie należy wskazać, iż potwierdzeniem stanowiska Prezesa UOKiK jest założenie przyjęte przez Ministerstwo Gospodarki w projekcie *Ustawy o ułatwieniu warunków wykonywania działalności gospodarczej*, które przewiduje usankcjonowanie obowiązku cotygodniowej aktualizacji danych przekazywanych do BIK, dotyczących spłaconych i zamykanych rachunków oraz przekazywanie informacji o nowootwieranych rachunkach²⁸. Praca nad projektem aktu prawnego regulującego rozpatrywane w przedmiotowym postępowaniu kwestie świadczy o tym, iż sam ustawodawca zauważył konieczność eliminacji zauważonych i kwestionowanych od dawna nieprawidłowości.

²⁸ tekst projektu dostępny na stronie <http://legislacja.rcl.gov.pl/lista/1/projekt/70340/katalog/70362>,

Polemizując ze stanowiskiem Prezesa UOKiK Bank podkreślił, iż praktyka comiesięcznego przesyłania informacji do BIK utrwaliła się na rynku bankowym i uznana została przez samych uczestników rynku jako obowiązujący standard. Bank wskazał, iż nie bez znaczenia są również warunki techniczne, jakimi dysponują uczestnicy systemu, które nie były dotąd stosowane do częstszego, niż comiesięczne, przesyłania Wsadów Informacyjnych. W oparciu o powyższe Bank uznał, iż jego działanie nie odbiegało od powszechnej praktyki rynkowej, nie zagrażało interesom innego przedsiębiorcy, ani też interesom klientów jako zbiorowości. W ocenie Banku, w świetle powyższych argumentów, nie znajduje potwierdzenia teza, iż praktyka Banku mogła stanowić czyn nieuczciwej konkurencji, a przez to także naruszać zbiorowe interesy konsumentów.

Powyższa argumentacja nie zasługuje na uwzględnienie. Fakt, iż określona procedura jest powszechnie stosowana i uznana przez banki za standardowe postępowanie nie oznacza, iż tego rodzaju postępowanie można uznać *a priori* za wyraz dobrego obyczaju. Powszechność i jednolitość wśród przedsiębiorców określonych procedur nie musi oznaczać, iż stosowanie tych procedur leży w interesie konsumentów, na co jasno wskazują wyniki przedmiotowego postępowania.

Wyniki postępowania wykazały, iż problemy po stronie klientów banków (w tym konsumentów/kredytobiorców) wynikające z nieprawidłowości przy przesyłaniu do BIK informacji występowały i były bankom sygnalizowane już kilka lat temu. Wskazuje na to przywołane wcześniej²⁹ pismo Generalnego Inspektora Nadzoru Bankowego z dnia 31 marca 2003 r., skierowanego do prezesów banków, w związku z wystąpieniem Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych oraz po konsultacji z BIK, w którym wskazano na konieczność podjęcia przez banki działań w celu likwidacji nieprawidłowości związanych z przesyłaniem i aktualizacją danych w systemie BIK. Z pisma wynika, iż już w dacie jego sporządzenia nie było technicznych przeszkód bieżącej aktualizacji danych przesłanych do BIK. Generalny Inspektor Nadzoru Bankowego podkreślił m.in., iż „*Możliwość aktualizacji danych przez BIK S.A. poza cyklem miesięcznym została wprowadzona w roku 2002 i jest wykonywana dla tych banków, które podpisały z BIK S.A. stosowną umowę.*”. Ponadto, w ww. piśmie podkreślono, iż „*(...) dane przekazywane przez banki do BIK S.A. są zapisywane w formie pliku tekstowego, co uniezależnia ich przekazanie od niespójności systemów informatycznych występujących pomiędzy bankami a BIK.S.A.*”.

O możliwości częstszego, niż raz w miesiącu, przesyłania informacji do BIK mowa jest również we wspomnianym wyżej piśmie Wiceprezesa Związku Banków Polskich z dnia 29 lipca 2011 r.³⁰ skierowanego do Generalnego Inspektora Danych Osobowych. W piśmie tym stwierdzono m.in., iż umowa zawarta przez BIK z bankami „*(...) przewiduje jednak możliwość częstszego przesyłania przez banki wsadów informacyjnych i aktualizowania danych zapisanych w bazie Biura Informacji Kredytowej – według stanu na dzień sporządzenia aktualizacji. Niezależnie od rozwiązań systemowych dotyczących częstszej niż comiesięczna aktualizacji danych, Biuro Informacji Kredytowej S.A. udostępnia bankom narzędzia umożliwiające dokonywanie aktualizacji danych lub poprawianie błędnych danych – pojedynczo, ad hoc Aktualizacja lub korekty danych wykonywane są w sytuacji, kiedy zmiany należy wprowadzić przed terminem dostarczenia kolejnego wsadu*”.

²⁹ karta nr 290 aktach sprawy

³⁰ karty nr 286-287 w aktach sprawy

W okolicznościach faktycznych sprawy Bank miał zatem, możliwość częstszego niż 1 raz w miesiącu przekazywania danych do BIK w oparciu o umowę zawartą z BIK w dniu 06 stycznia 2005 r., a mimo to nie aktualizował danych do dnia przesłania pierwszego Częściowego Wsadu Informacyjnego, tj 30 kwietnia 2013 r. Przez ten okres kredytobiorcy (konsumenci), którzy wykonali zobowiązanie wobec Banku narażeni byli na negatywne konsekwencje, o których będzie mowa w dalszej części decyzji.

Istotnym w rozpatrywanej sprawie jest, iż przeciętny konsument nie jest zainteresowany trybem przesyłania do BIK informacji o swojej historii kredytowej do momentu wykonania zobowiązania wobec Banku i podjęciem starań uzyskania kredytu w innym banku. W tej sytuacji konsument ma prawo spodziewać się, iż informacja o wykonaniu przez niego zobowiązania wobec Banku będzie możliwie szybko (niezwłocznie) przekazana do BIK, tym bardziej, że Bank – w świetle „Zasad dobrej praktyki bankowej” – jest instytucją zaufania publicznego, działającą zgodnie z dobrymi obyczajami, zasadami profesjonalizmu i rzetelności, a także z poszanowaniem interesów kontrahentów, w tym konsumentów. A zatem Bank – posiadając możliwości techniczne i organizacyjne – powinien był niezwłocznie przekazywać do BIK informacje o wygaśnięciu zobowiązania konsumenta wobec Banku, dowodząc w ten sposób swojej rzetelności, profesjonalizmu oraz poszanowania dla konsumentów i ich interesów, umożliwiając im w ten sposób, lub chociaż nie utrudniając, zawarcia kolejnej umowy kredytu lub pożyczki. Takie działanie należałoby uznać za zgodne z dobrymi obyczajami, do przestrzegania których jest on zobowiązany przez ww. „Zasady dobrej praktyki bankowej”.

Tymczasem, w okresie stosowania praktyki konsument mógł liczyć na przekazanie do BIK informacji o wykonaniu przez niego zobowiązania wobec Banku najwcześniej po 10 dniach i to tylko wówczas, gdy spłata zobowiązania nastąpiła w ostatni dzień miesiąca. Każdy późniejszy termin spłaty wydłużał odpowiednio termin przekazania informacji o tym zdarzeniu do BIK aż do 40 dni. Takie działanie nie może być uznane za działanie niezwłoczne. Tym samym brak jest podstaw do uznania, iż działanie Banku jest w tym zakresie zgodne z dobrymi obyczajami.

Powyższe potwierdzają, przeciwnie do stanowiska Banku, opisane na wstępie uzasadnienia niniejszej decyzji, przypadki konsumentów, których skargi zasygnalizowały istnienie nieprawidłowości w działaniach Banku. W ocenie Prezesa UOKiK przypadki te, choć w istocie szczególne, dowodzą, iż rutynowym działaniem Banku w zakresie aktualizacji danych w BIK było przesyłanie Wsadów Informacyjnych w cyklu miesięcznym. Zdarzenia istotne, z punktu widzenia konsumentów (jak wygaśnięcie zobowiązań) znajdowały swoje odzwierciedlenie dopiero w kolejnym Wsadzie Informacyjnym, bądź w korekcie przesłanej do BIK, dokonywanej z inicjatywy konsumentów, na skutek wielokrotnych monitów. I tak, pierwszy z opisanych przypadków dotyczy konsumenta, nie będącego klientem Banku, którego dane o zadłużeniu znalazły się w bazie BIK na skutek wyłudzenia środków pieniężnych z Banku. O swoim „zadłużeniu” dowiedział się w sytuacji, gdy inny bank odmówił udzielenia mu kredytu w ramach programu „Rodzina na swoim”. Konsument podjął pierwszą interwencję w sprawie usunięcia jego danych z bazy BIK oraz innych baz, do których został wpisany w związku z ww. wyłudzeniem w dniu 01 grudnia 2012 r. Pierwotnym efektem jego zabiegów było usunięcie danych z rejestrów samego Banku. Ostatecznie, po kolejnych interwencjach (pisemnych i telefonicznych) Bank przesłał do BIK stosowną korektę w dniu 19 grudnia 2012 r. Należy przyjąć, iż gdyby konsument nie monitował Banku, usunięcie informacji z bazy BIK o jego rzekomym zadłużeniu nastąpiłoby w drodze Wsadu Informacyjnego przekazanego 10 stycznia 2013 r., a zatem po 40 dniach od daty pierwszej interwencji w Banku. W omawianym przypadku nie ma istotnego znaczenia, czy na skutek działań Banku konsument faktycznie nie uzyskał kredytu, o który się ubiegał. Istotne jest samo wystąpienie zagrożenia odmowy

udzielenia kredytu oraz niedogodności po stronie konsumenta, który zmuszony był sam wnioskować (wielokrotnie) o przyspieszenie umieszczenia w bazie BIK prawidłowych informacji.

Nadmienić w tym miejscu należy, iż za udostępnienie konsumentowi określonej kwoty oraz za obsługę kredytu banki, co zrozumiale, pobierają wynagrodzenie. W celu zminimalizowania ryzyka udzielenia kredytu nierzetelnemu klientowi banki korzystają, odpłatnie, z bazy danych BIK. Powyższa opłata dla BIK stanowi część kosztów działalności banków, które są uwzględniane przy kalkulacji opłat pobieranych od klientów. Tym samym, można uznać, iż w istocie to sami klienci finansują korzystanie przez banki z bazy danych BIK. W tym znaczeniu, wyżej opisane działania Banku można rozpatrywać również w kontekście naruszenia zasad etycznych, ponieważ Bank zabezpieczając własne interesy za pomocą instrumentu „finansowanego” przez konsumentów (BIK) nie w pełni zabezpiecza ich interesy i to w sytuacji, gdy na sposób i częstotliwość przekazywania danych do bazy BIK konsumenci nie mają żadnego wpływu.

Uwzględniając powyższe należy uznać, iż naruszenie przez Bank dobrych obyczajów stało się przyczyną do stwierdzenia przesłanki bezprawności postępowania Banku w przedmiotowym zakresie

Przesłanka naruszenia zbiorowych interesów konsumentów

Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów nie definiuje pojęcia zbiorowego interesu konsumentów, stwierdzając jedynie w art. 24 ust. 3, że nie jest nim suma indywidualnych interesów konsumentów. W świetle art. 1 ust. 1 ustawy należy przyjąć, że ze zbiorowymi interesami konsumentów mamy do czynienia wówczas, gdy działania przedsiębiorcy są powszechne i mogą dotknąć każdego potencjalnego konsumenta będącego kontrahentem przedsiębiorcy. W orzecznictwie SOKIK utrwalił się pogląd, iż naruszenie interesu publicznoprawnego ma miejsce wówczas, gdy skutkami działań sprzecznych z przepisami prawa antymonopolowego dotknięty jest szerszy krąg uczestników rynku, względnie, gdy działania te wywołują na rynku inne niekorzystne zjawiska (wyrok SA z 24.01.1991 r., XV Amr 8/90; 4.07.2001 r. XVII Ama 108/00; 23.20.2002 r. XVII Ama 133/2001).

Stanowisko to potwierdzone zostało również przez Sąd Najwyższy, który w uzasadnieniu wyroku z dnia 12.09.2003 r. (sygn. akt: I CKN 504/01) stwierdził, iż: „*nie jest zasadne uznawanie, że postępowanie z tytułu naruszenia ustawy antymonopolowej można wszczynać tylko wtedy, gdy zagrożone są interesy wielu odbiorców, a nie jest to możliwe w sytuacji, gdy pokrzywdzonym jest tylko jeden konsument. Wydawane orzeczenie ma bowiem wymiar znacznie szerszy, pełni także funkcję prewencyjną, służy bowiem ochronie także nieograniczonej liczby potencjalnych konsumentów*”.

Dla stwierdzenia naruszenia zbiorowych interesów konsumentów istotne jest ustalenie, że konkretne działanie przedsiębiorcy nie ma ściśle określonego adresata, lecz jest kierowane do nieoznaczonego z góry kręgu podmiotów. Oznacza to, że nie ilość faktycznych, potwierdzonych naruszeń, ale przede wszystkim ich charakter, a w związku z tym możliwość (choćby tylko potencjalna) wywołania negatywnych skutków wobec określonej zbiorowości przesądza o naruszeniu zbiorowego interesu. A zatem, kolejnym krokiem w rozstrzygnięciu w przedmiotowej sprawie jest ustalenie, czy działania Banku, uznane wcześniej za naruszające dobre obyczaje, wywołują bądź mogą wywoływać negatywne skutki po stronie każdego potencjalnego konsumenta, klienta Banku.

W ocenie Prezesa UOKiK okoliczność taka zachodzi w przedmiotowej sprawie. Obecnie, w czasach postępującej informatyzacji oraz w sytuacji, gdy narzędzia informatyczne są powszechnie stosowane w branży bankowej, przeciętny konsument

oczekuje, iż istotne informacje dotyczące zdarzeń związanych z zaciągniętym kredytem bankowym zostaną zamieszczone z stosownej bazy niezwłocznie. Taką istotną informacją jest z pewnością informacja o wykonaniu zobowiązania wobec banku. Im szybciej informacja ta trafi do bazy BIK, tym szybciej dostęp do tej informacji będą miały inne banki. Skutkiem opieszałego przekazywania informacji do BIK może być i jest odmowa udzielenia kredytu przez inne banki, pomimo terminowo spłaconego kredytu zaciągniętego w Banku. Tym samym, negatywne skutki działań Banku mogą dotknąć każdego kredytobiorcy (konsumenta), który po spłacie jednego kredytu zamierza zaciągnąć kolejny, w innym banku, a nadto każdego poręczyciela ww. kredytów. Jak wskazuje również wyżej opisany przykład konsumenta, skutki działań Banku mogą dotknąć również konsumentów nie będących klientami Banku, a których dane, bez ich wiedzy, Bank przekazał do BIK na skutek popełnienia czynu zabronionego przez osoby trzecie.

Broniąc swojego stanowiska Bank podkreślił, iż zawarte w rejestrach BIK informacje o spłacie kredytu nie stanowią jedyne źródła informacji o statusie zobowiązania, ponieważ powszechnie przyjętą i stosowaną praktyką jest wystawianie przez banki, na wniosek konsumenta, zaświadczeń o spłacie kredytu. Sam Bank zaświadczenia takie wystawiał z własnej inicjatywy, automatycznie, jednak zaniechał tego i od września 2012 roku zaświadczenia te wydaje wyłącznie na wniosek konsumenta.

Powyższa argumentacja nie zasługuje na uwzględnienie. Przede wszystkim dlatego, iż dane z rejestru BIK są wprawdzie nie jedynym, ale podstawowym i najszybszym źródłem pozyskania ww. informacji, na podstawie których banki decydują o zdolności kredytowej swoich klientów.

Ponadto, procedura uzyskania od Banku zaświadczenia o spłacie kredytu wiąże się z pewnymi negatywnymi skutkami po stronie konsumenta.

Konsument, który terminowo spłacił kredyt zaciągnięty w Banku dowiaduje się najczęściej o konieczności pozyskania zaświadczenia o spłacie dopiero po tym, gdy wystąpił o kredyt w innym banku, a ten, na podstawie informacji uzyskanych w BIK, negatywnie ocenił zdolność kredytową wnioskodawcy i odmówił udzielenia kredytu. Chcąc udokumentować swoją pozytywną historię kredytową konsument zmuszony jest wystąpić do Banku o wydanie stosownego zaświadczenia, które w praktyce nie jest wydawane „od ręki” i jego uzyskanie wiąże się z upływem określonego czasu. Dzieje się to w sytuacji, w której konsument w krótkim okresie czasu po spłacie jednego kredytu zamierza zaciągnąć następny, należy zatem założyć, że krótki okres czasu na pozyskanie środków pieniężnych z kredytu ma dla konsumenta istotne znaczenie.

W tym miejscu należy przypomnieć, iż na problem występowania negatywnych skutków po stronie konsumentów z tytułu braku bieżącej aktualizacji danych w bazie BIK zwrócił uwagę Generalny Inspektor Danych Osobowych. W piśmie z dnia 22 czerwca 2011 r. (karty nr 288-289), skierowanym do Prezesa Związku Banków Polskich, Inspektor występuje o podjęcie przez banki działań zmierzających do uaktualnienia danych w bazie BIK bez zbędnej zwłoki i wskazuje, iż „(...) *Impulsem do skierowania niniejszego wystąpienia jest niedopełniania przez banki obowiązku uaktualniania lub sprostowania bez zbędnej zwłoki danych osobowych ich klientów przekazanych Biuru Informacji Kredytowej S.A. (...) Opisane postępowanie banków znacząco wpływa na pogorszenie sytuacji życiowej osób, których nieaktualne lub nieprawdziwe dane osobowe są przetwarzane w bazie Biura Informacji Kredytowej S.A., gdyż z tego powodu ich zdolność kredytowa oceniana jest negatywnie*”.

Naruszenie zbiorowego interesu konsumentów może być powiązane z naruszaniem interesów gospodarczych konsumentów, ale może mieć także wymiar nieekonomiczny. W tym ostatnim zakresie, według poglądów doktryny *należy tu też uwzględnić niewygodę*

*organizacyjną, mitręge, stratę czasu, nierzetelność traktowania, wprowadzenie w błąd, a także naruszenie prywatności*³¹.

W ocenie Prezesa UOKiK, w okolicznościach faktycznych rozpatrywanej sprawy naruszenie interesów konsumentów ma wymiar ekonomiczny poprzez fakt, iż działania Banku mogą uniemożliwiać uzyskanie przez konsumenta określonych środków pieniężnych w postaci kredytu, w określonym czasie. Jednocześnie, poprzez wydłużenie okresu na uzyskanie środków pieniężnych z kredytu, niedogodności związane z koniecznością dodatkowych wizyt w bankach oraz załatwianiem formalności naruszony został pozaekonomiczny interes konsumentów.

Na uwagę zasługuje, iż ostatecznie, wyżej opisane działania Banku mogą być również rozpatrywane w aspekcie działań antykonkurencyjnych wobec innych banków, bowiem na skutek opieszalej aktualizacji danych przekazywanych przez Bank do BIK, inne banki mogą odmówić udzielenia kredytu konsumentowi i tym samym stracić potencjalnego klienta.

Reasumując, w świetle powyższych argumentów, Prezes UOKiK ocenił, że w odniesieniu do postawionego Bankowi zarzutu wykazane zostały obie przesłanki praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, tj. bezprawność jego działań oraz naruszenie zbiorowego interesu konsumentów.

Stwierdzenie zaniechania stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów

Zgodnie z art. 27 ust. 1 i 2 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów* Prezes UOKiK, w przypadku, gdy przedsiębiorca zaprzestał stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy, wydaje decyzję o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i stwierdzającą zaniechanie jej stosowania.

W toku przedmiotowego postępowania Bank zaprzestał stosowania kwestionowanej praktyki, polegającej na braku aktualizacji danych przekazanych do bazy BIK pomiędzy kolejnymi Wsadami Informacyjnymi, dotyczących informacji o wykonaniu przez konsumentów zobowiązania.

W piśmie z dnia 9 lipca 2013 r. (karty nr 175-185) Bank poinformował o wdrożeniu przygotowanej wcześniej nowej procedury przekazywania danych do bazy BIK i przesłaniu pierwszego Częściowego Wsadu Informacyjnego w dniu 30 kwietnia 2013 r. Powyższe, znalazło potwierdzenie w oświadczeniu BIK z dnia 04 października 2013 r. (karta nr 294), z którego wynika, iż od 30 kwietnia 2013 r. Bank przesyła do BIK Częściowe Wsady Informacyjne regularnie, w odstępach jednego tygodnia.

Mając na uwadze powyższe, orzeka się jak w pkt I sentencji niniejszej decyzji.

Jak wyżej wskazano, Bank wniósł o rozpatrzenie przez Prezesa UOKiK przyjęcia dobrowolnego zobowiązania do podjęcia działań zmierzających do zapobieżenia zarzucanym naruszeniom. Konsekwencją uwzględnienia tego wniosku byłoby wydanie decyzji w trybie art. 28 ust. 1 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów*. Zgodnie z tym przepisem, jeżeli w toku postępowania zostanie uprawdopodobnione, że został naruszony zakaz, o którym mowa w art. 24, a przedsiębiorca, któremu jest zarzucane naruszenie tego zakazu, zobowiąże się do podjęcia lub zaniechania określonych działań zmierzających do zapobieżenia tym naruszeniom, Prezes UOKiK może, w drodze

³¹ E. Łętowska, *Prawo Umów Konsumenckich*, wyd. II, Warszawa 2002 r., str. 341.

decyzji, zobowiązać przedsiębiorcę do wykonania tych zobowiązań. Rozstrzygnięcie sprawy w trybie przyjęcia zobowiązań przedsiębiorcy należy do kategorii decyzji uznaniowych. Oznacza to, że Prezes UOKiK nie jest związany wnioskiem o wydanie decyzji zobowiązującej. Wiąże się z koniecznością rozważenia przez Prezesa UOKiK kwestii, jakie orzeczenie w konkretnej sytuacji faktycznej, będzie lepsze dla interesu publicznego, w ochronie którego Prezes UOKiK występuje. W tym stanie rzeczy, mając na uwadze całokształt okoliczności sprawy, w szczególności wagę naruszenia oraz okres jego trwania Prezes UOKiK uznał za zasadne wydanie przedmiotowej decyzji.

Kara za naruszenie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konkurencji.

Stosownie do art. 106 ust. 1 pkt 4 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów*, Prezes UOKiK może nałożyć na przedsiębiorcę, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości nie większej niż 10% przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, jeżeli przedsiębiorca ten, choćby nieumyślnie, dopuścił się stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 24 ustawy. *Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów* wprowadziła zatem zasadę fakultatywności kar nakładanych przez Prezesa UOKiK na przedsiębiorców, którzy dopuścili się stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów. Przedmiotowa ustawa nie przesądza bezwzględnie wysokości kary nakładanej przez Prezesa UOKiK, który decydując o tym w każdym konkretnym przypadku, kieruje się założeniem, że sankcja musi spełniać zarówno funkcję represyjną, jak i prewencyjną (dyscyplinującą). Przy ustalaniu wysokości kar pieniężnych, o których mowa w art. 106-108 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów*, Prezes UOKiK powinien wziąć pod uwagę w szczególności okres, stopień oraz okoliczności naruszenia ustawy, a także uprzednie naruszenie jej przepisów (art. 111).

Za udowodnione należy uznać, iż doszło do naruszenia przez Bank określonego w art. 24 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów* zakazu w sposób określony w pkt I sentencji niniejszej decyzji. Prezes UOKiK, mając na uwadze interes publiczny uznał więc, iż samo stwierdzenie stosowania przez przedsiębiorcę praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów będzie niewystarczającym działaniem ze strony organu administracji oraz, że charakter i uciążliwość dla konsumentów stosowanych przez Bank praktyk uzasadniają nałożenie kary pieniężnej. Z tego też względu Prezes UOKiK nie uwzględnił wniosku Banku o odstąpienie od nałożenia na Bank kary pieniężnej.

Nakładając karę pieniężną określoną w art. 106 ust. 1 pkt 4 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów*, Prezes UOKiK wziął pod uwagę konieczność spełnienia przesłanek podmiotowych, tj. stwierdzenia, że określone w ww. przepisie naruszenie dokonane było co najmniej nieumyślnie. Konieczność brania pod uwagę tej przesłanki w przypadku stosowania kar pieniężnych określonych w art. 106 ust. 1 pkt 4 ww. ustawy wynika bezpośrednio z treści tego przepisu. Podmioty profesjonalnie działające na rynku powinny posiadać umiejętność przewidzenia, że podejmowane przez nie działania mogą być uznane przez Prezesa UOKiK za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i nie mogą skutecznie dowodzić braku świadomości naruszenia zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. W związku z powyższym, w ocenie Prezesa UOKiK, Bank nie może skutecznie dowodzić braku świadomości naruszenia zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy

konsumentów. Tym samym, uzasadnione jest stwierdzenie, że działania Banku miały charakter co najmniej nieumyślny.

Ponieważ w 2012 r. Bank uzyskał przychód w wysokości 366 329 000 zł,³² maksymalna kara pieniężna, jaka może zostać nałożona na przedsiębiorcę w oparciu o ww. przepis wynosi 36 632 900 zł.

Ustalając wymiar kary pieniężnej Prezes UOKiK w pierwszej kolejności dokonał oceny wagi stwierdzonej praktyki. Prezes UOKiK wziął pod uwagę okres trwania praktyki, za który przyjęto okres obowiązywania Umowy łączącej Bank z BIK, tj. od dnia 06 stycznia 2005 r. do dnia 30 kwietnia 2013 r.

Prezes UOKiK uznał za mającą wpływ na ocenę wagi naruszenia przez Bank zbiorowych interesów konsumentów okoliczność braku uprzedniego stosowania przez Bank praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów o podobnym charakterze do praktyki wskazanej w pkt I sentencji decyzji.

Dokonując oceny wagi stwierdzonej praktyki, wzięto pod uwagę, iż stosowane przez Bank naruszenie zbiorowych interesów konsumentów miało miejsce na etapie wykonywania kontraktu. W związku z powyższym Prezes UOKiK uznał, iż natura naruszenia uzasadnia ustalenie wyjściowego poziomu kary pieniężnej na poziomie 0,1 % przychodu uzyskanego przez Bank w 2011 r.

Ponadto Prezes UOKiK miał na względzie, iż skutki praktyki Banku wskazanej w pkt I sentencji decyzji miały miejsce na terytorium całego kraju i dotyczyły wszystkich zadłużonych wobec Banku klientów. Przy miarkowaniu kary jako okoliczność obciążającą wzięto zatem pod uwagę znaczny zasięg naruszenia zbiorowych interesów konsumentów.

Prezes Urzędu uznał, iż zaistniałe w niniejszej sprawie okoliczności obciążające uzasadniają zwiększenie wyjściowego poziomu kary o 20%.

Ponadto, nakładając karę pieniężną określoną w art. 106 ust. 1 pkt 4 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów*, Prezes UOKiK wziął również pod uwagę zaniechanie przez przedsiębiorcę stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów oraz aktywne współdziałanie z Prezesem UOKiK w toku postępowania.

Prezes UOKiK uznał, iż zaistniałe w niniejszej sprawie – wskazane powyżej – okoliczności łagodzące uzasadniają zmniejszenie wyjściowego poziomu kary o 50%.

Biorąc pod uwagę wszystkie ww. okoliczności mające wpływ na ostateczny wymiar kary, Prezes UOKiK uznał za zasadne zmniejszenie wyjściowego wymiaru o 30%.

Wysokość kary pieniężnej obliczona zgodnie z powyższymi założeniami wyniosłaby 256 430 zł.

Prezes UOKiK uwzględnił w tym miejscu, iż Bank rozpoczął procedurę aktualizacji danych w bazie BIK w trybie cotygodniowym, co zabezpiecza interesy konsumentów i zdecydował obniżyć obliczoną w powyższy sposób wysokość kary o 60%. Ostatecznie wysokość kary ustalono **na poziomie 102 572 zł (słownie: sto dwa tysiące pięćset siedemdziesiąt dwa złote)**. Oznacza to, że nałożona na Bank kara pieniężna mieści się w granicach wyznaczonych przez art. 106 ust. 1 pkt 4 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów* i jednocześnie stanowi 0,028 % przychodu osiągniętego przez Bank w 2012 r. oraz 0,28 % kary, jaką Prezes UOKiK miał prawo nałożyć na przedsiębiorcę.

Należy raz jeszcze podkreślić wysoką szkodliwość działań Banku mającą – co wyżej wskazano – wyraz w negatywnych skutkach po stronie konsumentów, klientów Banku. Poprzez opieszałą aktualizację danych w BIK Bank narażał każdego kredytobiorcę

³² Przychód w powyższej wysokości ustalono na podstawie złożonego przez Bank sprawozdania finansowego za rok obrotowy 2012 (karty nr 194-214).

(konsumenta), który po spłacie jednego kredytu zamierzał zaciągnąć kolejny, w innym banku, na odmowę udzielenia kredytu bądź na znaczne wydłużenie procedury uzyskania tego kredytu. Z tytułu wyżej opisanych działań Bank czerpał wymierne korzyści w postaci pobieranych od konsumentów opłat za wydanie zaświadczenia o spłacie zadłużenia .

Decydując o nałożeniu kary i jej wysokości wzięto pod uwagę wszystkie ww. okoliczności, jak i możliwości finansowe przedsiębiorcy. Orzeczona kara powinna stanowić dolegliwość dla uczestnika niniejszego postępowania, tak aby jej nałożenie skutkowało w przyszłości zapobieżeniem zaistnienia podobnych sytuacji. Z drugiej strony należy też podkreślić wymiar edukacyjny i wychowawczy zastosowanego środka oraz wyrazić nadzieję, że odniesie on spodziewany skutek na przyszłość. Poza wymiarem indywidualnym kary, należy zwrócić uwagę na jej wymiar ogólny, funkcję odstrasżającą i wychowawczą w stosunku do innych uczestników rynku.

W ocenie Prezesa UOKiK kara wymierzona w tej wysokości jest adekwatna do stopnia naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Bank, będąc instytucją zaufania publicznego, w sposób szczególny zobowiązany jest do traktowania klientów z należytym szacunkiem. Stąd też praktykę Banku, ocenić należy jako szczególnie naganną, naruszającą ów obowiązek poszanowania konsumenta w sposób rażący. Prezes UOKiK, kierując się potrzebą zdecydowanego przeciwdziałania stosowaniu praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów uznał, że orzeczona kara powinna stanowić dolegliwość dla strony niniejszego postępowania. W tym przypadku kara powinna spełnić jednak przede wszystkim funkcję prewencyjną i wychowawczą, tak aby zapobiec w przyszłości naruszeniom przepisów *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów*, przyczyniając się do zapewnienia trwałego zaniechania naruszania przez Bank w przyszłości reguł odnoszących się do ochrony praw konsumentów.

Mając na uwadze powyższe, orzeka się jak w pkt II sentencji niniejszej decyzji.

Stosownie do art. 112 ust. 3 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów*, karę pieniężną należy uiścić w **terminie 14 dni** od dnia uprawomocnienia się decyzji Prezesa UOKiK na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

NBP o/o Warszawa nr 51 1010 1010 0078 7822 3100 0000.

Koszty postępowania.

Zgodnie z art. 80 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów* Prezes UOKiK rozstrzyga o kosztach w drodze postanowienia, które może być zamieszczone w decyzji kończącej postępowanie. W myśl art. 77 tej ustawy, jeżeli w wyniku postępowania Prezes UOKiK stwierdził naruszenie przepisów ustawy, przedsiębiorca, który dopuścił się tego naruszenia, obowiązany jest ponieść koszty postępowania. Przedmiotowe postępowanie zostało wszczęte z urzędu, a w jego wyniku Prezes UOKiK w punkcie II sentencji decyzji stwierdził naruszenie przepisów *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów*. Kosztami niniejszego postępowania są wydatki związane z korespondencją prowadzoną przez Prezesa UOKiK w tej sprawie. W związku z powyższym postanowiono obciążyć Bank kosztami postępowania w wysokości 28,50 PLN (słownie: dwadzieścia osiem złotych pięćdziesiąt groszy). Na podstawie art. 264 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego w związku z art. 83 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów* Prezes UOKiK wyznaczył stronie termin 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji na uiszczenie kosztów niniejszego postępowania w wysokości 63,80 zł.

Koszty niniejszego postępowania należy uiścić na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

NBP o/o Warszawa nr 51 1010 1010 0078 7822 3100 0000.

Wobec powyższego orzeczono jak w pkt III sentencji decyzji.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów* w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c. – od **niniejszej decyzji przysługuje stronie odwołanie** do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, **w terminie dwutygodniowym** od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury UOKiK w Krakowie, 31 – 011 Kraków, Pl. Szczepański 5.

W przypadku kwestionowania wyłącznie postanowienia o kosztach, zawartego w pkt IV sentencji niniejszej decyzji, na podstawie art. 81 ust. 5 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów*, w związku z art. 479³² § 1 k.p.c., **stronie przysługuje zażalenie** do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury UOKiK w Krakowie, 31 – 011 Kraków, Pl. Szczepański 5, **w terminie tygodnia od dnia doręczenia.**

z upoważnienia Prezesa
Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Maciej Frągsztajn
Dyrektor Delegatury UOKiK w Katowicach